

Бібліографічний опис документів

Законодавчі матеріали

ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання».

ДСТУ ГОСТ 7.80:2007 «Бібліографічний запис. Заголовок. Загальні вимоги та правила складання».

ДСТУ 3582:2013 «Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила».

ДСТУ 7093:2009 «Бібліографічний запис. Скорочення слів і словосполук, поданих іноземними європейськими мовами».

Порядок наведення бібліографічних відомостей

(кольором позначені обов'язкові бібліографічні елементи)

Заголовок опису.

Основна назва [Загальне позначення матеріалу] = *Паралельна назва : відомості, які відносяться до назви / відомості про Авторство чи Відповідальність ; про інших Осіб. - Відомості про видання / Відповідальність за видання. - Зона специфічних відомостей. - Місце видання : Вид-во, рік. - Фізична (кількісна) характеристика. - (Серія і підсерія ; №, т.). - Примітки . - Стандартний номер (ISBN) : умови доступності та ціна.*

Перелік зон та елементів бібліографічного опису

Зона назви та відомостей про відповідальність

Основна назва

[] Загальне позначення матеріалу

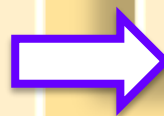
= Паралельна назва

: Відомості, що належать до назви

Відомості про відповідальність

/ Перші відомості

; Наступні відомості

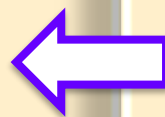
Зона видання

- Відомості про видання
- . Додаткові відомості про видання (виправлене, доповнене, стереотипне, перероблене)

Зона специфічних відомостей

(застосовується при описі електронних ресурсів, неопублікованих документів та ін.)

Зона вихідних даних

Місце видання, розповсюдження

. - Перше місце видання

: *Наступне місце видання*

: Ім'я видавця, розповсюджувача і т. п.

. Дата видання, розповсюдження

Перелік зон та елементів бібліографічного опису (продовження)

Зона фізичної характеристики

- . - Обсяг
- : Інші відомості про фізичну характеристику
- : Розміри
- + Відомості про супровідний матеріал

Зона серії

- . - (Основна назва серії або підсерії
- = Паралельна назва серії або підсерії
- : Відомості, що належать до назви серії або підсерії
- Відомості про відповідальність, що належать до серії або підсерії
- / Перші відомості
- : Наступні відомості
- . Міжнародний стандартний номер серіального видання (ISSN), присвоєний даній серії або підсерії
- :) № випуску серії або підсерії

Зона стандартного номера та умов доступності

- . - Міжнародний стандартний номер (ISBN)
- : Умови доступності (ціна)

Зона приміток

Бібліографічний опис книги (приклад)

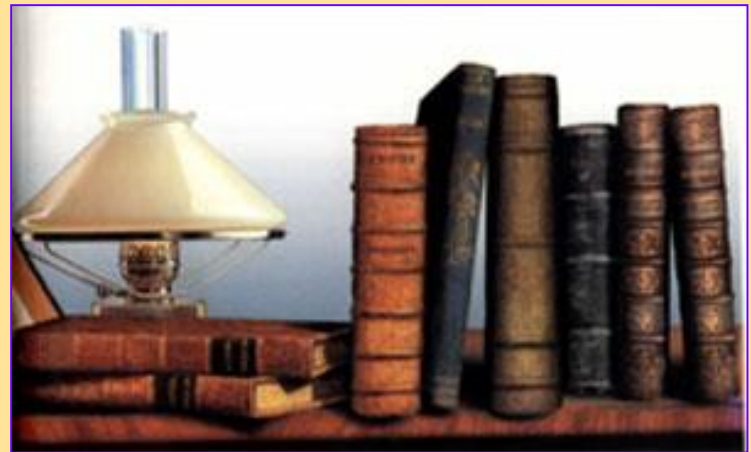
Крикавський Є. В. Логістичні системи : навч. посіб. / Є. В. Крикавський ; Нац. ун-т "Львів. політехніка". - 2-ге вид., допов. - Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2012. - 310 с. : іл., табл. ; 23 см. - (Серія "Світ маркетингу і логістики" ; вип. 2). - 200 пр. - ISBN 978-617-607-318-5.

Заголовок. Зона назви та відомостей про відповідальність. - Зона видання. - Зона вихідних даних. - Зона фізичної характеристики. - Зона серії. - Зона приміток. - Зона стандартного номера та умов доступності.

Види бібліографічних описів:

- ✓ Монографічний
- ✓ Зведений
- ✓ Аналітичний

Зразки бібліографічного опису:

Монографічний опис

складають на окремо виданий документ (однотомне видання, окремих том багатотомного видання тощо)

Слободяник, М. С. Наукова бібліотека: еволюція структури і функції / М. С. Слободяник. - Київ : Ред. журн. "Бібліотечний вісник", 1995. - 268 с. - ISBN 5-7702-1093-1.

Корнієнко М. В. Дорогами правозахисту : публікації у ЗМІ. У 3 т. Т. 2 / М. В. Корнієнко ; Дніпропетр. Держ. ун-т внутр. справ. - Дніпропетровськ : Ліра ЛТД, 2008. - 586 с. - ISBN 978-966-383-170-1.

Зведений опис

складають на багатотомне або серіальне видання

Березовський В. Л. Зібрані твори про Другу світову війну : поезії : у 2 т. / В. Л. Березовський. - Одеса : М. П. Черкасов, 2010. - Т. 1-2.

*Куліш, П. О. Твори : в 2 т. / П.О. Куліш ; вступ. ст. упоряд. і прим. Є К. Нахліка. - 2-ге вид. - Київ : Наук. Думка, 1998. - (Бібліотека укр. літ).
Т.1 : Прозові твори. - 1998. - 749 с.
Т.2 : Поеми ; Драматичні твори. - 1998. - 746 с.*

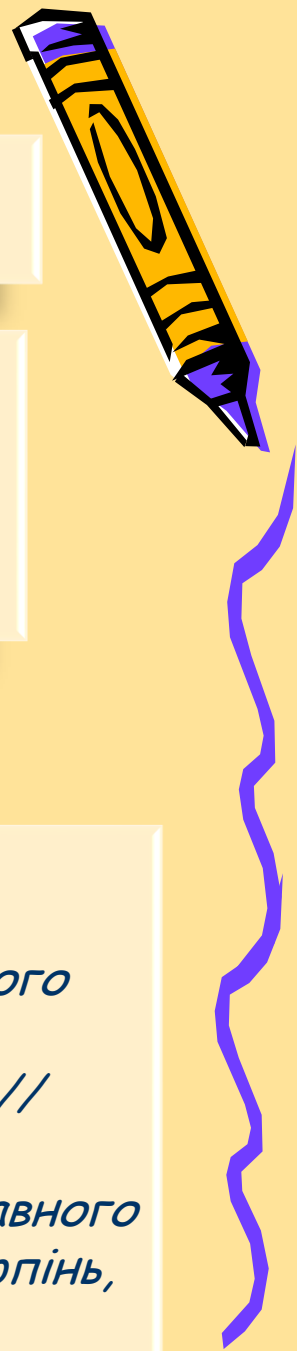
Аналітичний опис

складають не на документ у цілому, а на окрему його складову частину

Складається з двох частин, перша з яких містить відомості про складову частину документа, а друга – про документ, у якому вміщено цю складову (джерело). Вони розділяються спеціальним знаком приписаної пунктуації – дві навскісні риски (//) з проміжком до і після знака.

Третяк О. П. Виховання в дітей ціннісного ставлення до людини як психолого-педагогічна проблема / О. П. Третяк // Педагогіка і психологія. - 2013. - № 1. - С. 67-73.

Пацай Б. Д. Сучасні інформаційні технології як ефективний засіб фінансового контролю діяльності підприємств / Б. Д. Пацай // Методологія і методика незалежного аудиту і державного фінансового контролю. - Ірпінь, 2010. - С. 420-422.

Залежно від наявності авторів розрізняють авторські та безавторські бібліографічні описи

- ✓ **Авторський** бібліографічний опис складають на документ, що створений одним, двома або трьома авторами.
- ✓ **Безавторський** бібліографічний опис складають на документ, що створений чотирма і більше авторами. У цьому випадку складають бібліографічний опис під назвою.

Один автор

Крутій К. Л. Перспективне планування роботи з дітьми середнього дошкільного віку за програмою "Дитина в дошкільні роки" / К. Л. Крутій. - Запоріжжя : ЛІТТС, 2012. - 244 с.

Два автори

Палеха Ю. І. Загальне документознавство : навч. посіб. / Ю. І. Палеха, Н. О. Леміш. - Вид. 2-ге, переробл. і доповн. - Київ : Ліра-К, 2009. - 432 с. - (Бібліотечка документознавця).

Чотири автори

Механізація переробної галузі агропромислового комплексу / О. В. Гвоздєв, Ф. Ю. Ялпачик, Ю. Т. Рогач, М. М. Сердюк. - Київ : Вища освіта, 2006. - 478 с.

Три автори

Власова Г. В. Аналітико-синтетична переробка інформації : навч. посіб. / Г. В. Власова, В. І. Лутовинова, Л. І. Титова. - Київ : ДАКККіМ, 2006. - 290 с.

П'ять і більше авторів

Формування здорового способу життя молоді : навч.-метод. посіб. для працівників соц. служб для сім'ї, дітей та молоді / Т. В. Бондар, О. Г. Карпенко, Д. М. Дикова-Фаворська [та ін.]. - Київ : Укр. ін-т соц. дослідж., 2005. - 115 с. - (Серія "Формування здорового способу життя молоді").

Неопубліковані документи (звіт про НДР, дисертація)

Бібліографічний опис неопублікованих документів складається з таких самих елементів і зон, що й опис документів, який ми розглядали вище. Але для опису неопублікованих документів введена спеціальна зона специфічних відомостей, яка містить елементи, що властиві лише певному виду документів.

При складанні бібліографічного опису дисертацій у зоні назви та відомостей про відповідальність містять відомості про те, що зазначена робота представлена як дисертація, відомості про науковий ступінь, на здобуття якого вона представлена. У зоні специфічних відомостей наводять відомості про дату захисту і затвердження

*Ніколаєнко А. О. Удосконалення
нормативної бази для вхідного
контролю колісних пар вагонів : дис.
... канд. техн. наук : 05.01.02 /
Ніколаєнко Андрій Олександрович. -
Захищена 15.07. 2008 ; затв.
20.11.2008. - Севастополь. - 151 с.*

При складанні бібліографічного опису про НДР у відомостях, що належать до назви, наводять дані про вид документа (звіт про НДР); в зоні специфічних відомостей наводять відомості про номер теми, етапу, номер державної реєстрації та ін.

*Розрахунок надійності варіантів
комплексу засобів автоматизації : звіт
про НДР (проміжний) / НАН України ;
кер. роботи Б. І. Воскобойников. - №
ГР 709136 ; Інв. № 148581. - Київ,
1997. - 105 с.*

Бібліографічний опис електронних ресурсів

Опис складають за загальними правилами. Після основної назви у квадратних дужках надається загальне позначення матеріалу - [Електронний ресурс] Обов'язковою є примітка про режим доступу.

*Факультет бібліотекознавства та
інформатики: історія факультету
[Електронний ресурс] / Харків. держ. акад.
культури ; ред. Н. М. Кушнарєнко. - Харків :
ХДАК, 2000. - Режим
доступу:<http://www/ic.ac.kharkov.ua>,
вільний.*

Оформлення списку використаних джерел

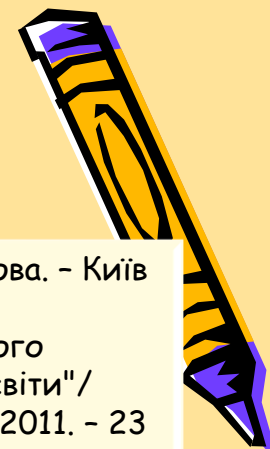
Існують різні варіанти розміщення бібліографічних описів у списку використаних джерел до курсових, дипломних, наукових робіт: алфавітне, хронологічне, систематичне та ін.

Алфавітне розміщення – найбільш поширений спосіб групування бібліографічних описів у ряди за алфавітом.

Якщо до списку включено літературу різними мовами, то книги і статті розташовуються послідовно: російськими та українськими мовами (згідно за зведеним російсько-українським алфавітом); мовами з кириличною абеткою; мовами з латинською абеткою

Список використаних джерел (алфавітне розміщення)

1. **Аристова Л. С.** Музичне мистецтво : підруч. для 1 кл. загальноосвіт навч. закл. / Л. С. Аристова. – Київ : Освіта, 2012. – 128 с. : іл.
2. **Білозерська Г. О.** Формування розвивального середовища професійної підготовки майбутнього вчителя музики : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 "Теорія і методика проф. освіти" / Білозерська Ганна Олегівна ; НАПН України Ін-т педагогічної освіти і освіти дорослих. – Київ, 2011. – 23 с. – Бібліогр.: 16 назв.
3. **Газінський В. І.** Навчальний хор : навч.-метод. посіб. / В. І. Газінський, Т. О. Лозінська, К. Л. Дабіжа. – Вінниця : Розвиток, 2012. – 223 с.
4. **Грінченко Т. Д.** Формування мистецького досвіду майбутнього вчителя музики в процесі фахової підготовки : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 "Теорія і методика проф. освіти" / Грінченко Тетяна Дмитрівна ; Вінницький державний пед. ун-т імені Михайла Коцюбинського. – Вінниця, 2011. – 20 с. – Бібліогр.: 14 назв.
5. **Кузніченко О. В.** Формування професійної самосвідомості майбутніх викладачів-музикантів у процесі фахової підготовки : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 "Теорія і методика проф. освіти" / Кузніченко Ольга Василівна ; Луганський нац. ун-т імені Тараса Шевченка. – Луганськ, 2012. – 20 с. : табл. – Бібліогр.: 8 назв.
6. **Лобова О. В.** Музичне мистецтво : підруч. для 1 кл. загальноосвіт. навч. закл. / О. В. Лобова. – Київ. : Школяр, 2012. – 144 с. : іл.
7. **Совік Т. В.** Формування музично-естетичної компетентності майбутніх учителів початкових класів у процесі вивчення музичних дисциплін: автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 "Теорія і методика проф. освіти" / Совік Тетяна Віталіївна ; Уманський державний педагогічний ун-т імені Пávла Тичини. – Умань, 2011. – 19 с. – Бібліогр.: 10 назв.
8. **Теорія та методика фахової підготовки** вчителя музики : зб. наук. пр. викладачів кафедри музикознавства та інструментальної підготовки / упоряд. В. А. Фрицюк. – Вінниця : ВДПУ, 2012. – 199 с.

